

KOMISIJOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1032/2006

2006 m. liepos 6 d.

nustatantis automatinių sistemų, kurias skrydžių valdymo tarnybos naudoja keisdamosi skrydžio duomenimis, perduodamos pranešimus, derindamos ir vienos kitai perduodamos skrydžių valdymą, reikalavimus

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 552/2004 ⁽¹⁾ dėl Europos oro eismo valdymo tinklo sąveikos (sąveikos reglamentas), ypač jo 3 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 549/2004, nustatantį bendro Europos dangaus sukūrimo pagrindą (pagrindų reglamentas) ⁽²⁾, ypač į jo 8 straipsnio 2 dalį,

kadangi:

- (1) Vykdamas skrydžių valdymą negalima apsieiti be saugių ir veiksmingų mechanizmų, kurie skrydžių valdymo tarnybų naudojami pranešimų perdavimui, derinimui ir skrydžių valdymo perdavimui. Minėtų mechanizmų taikymas Europos oro eismo valdymo tinkle reikalauja, kad skrydžio duomenis apdorojančios sistemos skrydžio duomenimis keistųsi automatiškai. Išnagrinėjus dabartinę padėtį Bendrijoje buvo nustatyta, kad tam tikrose valstybėse narėse minėti mechanizmai kol kas neatitinka pakankamo lygio ir turėtų būti toliau tobulinami. Dėl to reikia nustatyti skrydžio duomenų apdorojimo sistemų reikalavimus atsižvelgiant į sistemų sąveiką, jų eksploatacinius parametrus ir sistemų naudojimo kokybę pagal keitimosi skrydžio duomenimis funkcijas.
- (2) Remiantis Reglamento (EB) Nr. 549/2004 8 straipsnio 1 dalimi Europos saugios oro navigacijos organizacija (Eurokontrolė) buvo įgaliota parengti automatinių sistemų, kurios naudojamos keičiantis skrydžio duomenimis perduodant pranešimus, derinant ir perduodant skrydžių valdymą, reikalavimus. Šis reglamentas grindžiamas atitinkama 2005 m. kovo 31 d. ataskaita.
- (3) Eurokontrolės standartas, skirtas duomenų mainams realiuoju laiku, buvo įtrauktas į 2000 m. rugsėjo 6 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 2082/2000, patvirtinančio

Eurokontrolės standartus ir iš dalies keičiančio Direktyvą 97/15/EB, patvirtinančią Eurokontrolės standartus ir iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 93/65/EEB ⁽³⁾ priedą ir tapo privalomu Bendrijoje tais atvejais, kai perkamos naujos skrydžio duomenų apdorojimo sistemos. Kadangi nuo 2005 m. spalio 20 d. Reglamentas (EB) Nr. 2082/2000 nustojo galioti, Bendrijos teisės aktus reikia atnaujinti siekiant užtikrinti atitinkamų reguliavimo nuostatų nuoseklumą.

- (4) Šis reglamentas neturėtų būti taikomas karinėms operacijoms ir mokymui kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 549/2004 1 straipsnio 2 dalyje.
- (5) Pareiškimu dėl karinių klausimų, susijusių su bendru Europos dangumi ⁽⁴⁾, valstybės narės įsipareigojo tarpusavyje bendradarbiauti atsižvelgdamos į nacionalinius karinius reikalavimus ir siekdamos, kad visi oro erdvės naudotojai visose valstybėse narėse iki galo ir vienodai taikytų lankstaus oro erdvės naudojimo koncepciją.
- (6) Taikant Reglamento (EB) Nr. 549/2004 2 straipsnio 22 dalyje apibrėžtą lankstaus oro erdvės naudojimo koncepciją būtina pradėti taikyti sistemas, leidžiančias oro eismo paslaugas teikiantiems vienetams tinkamu laiku keistis skrydžio duomenimis su kontroliuojančiais kariniais vienetais.
- (7) Rajono skrydžių valdymo centrai turėtų įgyvendinti automatizuotus pranešimo ir pirminio koordinavimo procesus, kuriais skrydžio valdymą perduodančioms ir jį perimančioms tarnyboms nuosekliai būtų perduodama skrydžio informacija ir kurie padėtų derinti numatytą skrydžių valdymo perdavimą. Minėti procesai – Reglamentu (EB) Nr. 2082/2000 nustatytų standartų dalis – ir dėl to jie turėtų būti taikomi nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.
- (8) Per pradinio derinimo procesą perduota informacija turėtų būti nuolat atnaujinama. Dėl to automatizuoti procesai turėtų būti diegiami palaipsniui, kad skrydžių, kuriems anksčiau buvo taikytas pradinis derinimo procesas arba kurių derinimas buvo nutrauktas, informaciją būtų galima atnaujinti, kai perimančioji tarnyba jau nevaldo skrydžio.

⁽¹⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 26.⁽²⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 1.⁽³⁾ OL L 254, 2000 10 9, p. 1.⁽⁴⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 9.

- (9) Skrydžių valdymo tarnybos, išskyrus rajono skrydžių valdymo centrus, galėtų pasinaudoti įdiegtais automatizuotais procesais perduodamos pranešimus, atlikdamos pradinį derinimą, atnaujindamos perduotą pradinio derinimo informaciją ir nutraukdamos skrydžių derinimą. Jeigu oro eismo valdymo tarnybos nuspręstų pasinaudoti minėtais procesais, jos turėtų taikyti tokius pačius reikalavimus, kurie taikomi rajono skrydžių valdymo centrams, siekiant užtikrinti Europos oro eismo valdymo tinklo (toliau – OEVT) sąveiką.
- (10) Siekiant, kad oro eismo paslaugas teikiantys vienetai ir kontroliuojantys kariniai vienetai laiku apsikeistų skrydžio duomenimis, derėtų laipsniškai įdiegti automatizuotus procesus. Pirmas etapas – pagrindinių skrydžio duomenų perdavimo tarp minėtų civilinių ir karinių vienetų įdiegimas ir numatymas galimybės atnaujinti tuos duomenis, jeigu prireiktų.
- (11) Buvo nustatyta, kad taikant dar kitus automatizuotus procesus būtų galima užtikrinti patikimesnį derinimą tarp skrydžių valdymo tarnybų arba oro eismo paslaugas teikiančių vienetų ir kontroliuojančių karinių vienetų. Jeigu jie nuspręstų naudoti papildomus automatizuotus procesus, pastariesiems jie turėtų taikyti vienodus reikalavimus siekiant užtikrinti EOEVV sąveiką.
- (12) Įgyvendinant šį reglamentą turėtų būti įmanoma diegti kitas naujoves siekiant užtikrinti aukštesnį sąveikos lygį.
- (13) Siekiant palaikyti ar padidinti dabartinį skrydžių saugos lygį turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, jog suinteresuotos šalys atliktų saugos įvertinimą, įskaitant pavojaus identifikavimą, rizikos įvertinimą ir jų sumažinimo procedūras. Siekiant minėtus procesus darniai diegti sistemose, kurioms taikomas šis reglamentas, turi būti nustatyti specialūs saugos reikalavimai, taikytini kartu su privalomaisiais sąveikos, eksploataciniais ir sistemų naudojimo kokybės reikalavimais.
- (14) Remiantis Reglamento (EB) Nr. 552/2004 3 straipsnio 3 dalimi sąveikos įgyvendinimo taisyklėse turėtų būti nustatytos specialios atitikties įvertinimo procedūros, kurios taikytinos sudedamųjų dalių atitiktčiai įvertinti arba nustatant tų dalių tinkamumą naudoti ir tikrinant sistemas.
- (15) Remiantis Reglamento (EB) Nr. 552/2004 10 straipsnio 1 ir 2 dalimis pereinamojo laikotarpio priemonių taikymo datą galima nustatyti atitinkamose sąveikos įgyvendinimo taisyklėse.
- (16) Gamintojams ir oro navigacijos paslaugų teikėjams turėtų būti numatytas tam tikras laikotarpis, per kurį jie pagal naujus techninius reikalavimus galėtų sukurti naujas sudedamąsias dalis ir sistemas.

- (17) Šiame reglamente numatytos priemonės atitinka Reglamento (EB) Nr. 549/2004 5 straipsniu įsteigto Bendro dangaus komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reguliavimo dalykas ir taikymo sritis

1. Šiame reglamente nustatomi automatinio skrydžio duomenų mainų tarp skrydžių valdymo tarnybų perduodant pranešimus, atliekant derinimą ir perduodant skrydžių valdymą bei vykdant civilinį ir karinį derinimą reikalavimai.
2. Šis reglamentas taikomas:
 - a) skrydžio duomenų apdorojimo sistemoms, kurias naudoja bendrąjį oro eismą užtikrinančias paslaugas teikiančios skrydžių valdymo tarnybos;
 - b) skrydžio duomenų mainų sistemoms, leidžiančioms taikyti derinimo procedūras tarp oro eismo paslaugas teikiančių vienetų ir kontroliuojančių karinių vienetų.
3. Šis reglamentas netaikomas skrydžio duomenų mainams tarp skrydžių valdymo tarnybų, naudojančių 2 dalyje nurodytas skrydžio duomenų apdorojimo sistemas, kurioms skrydžio duomenys, kuriems taikomas šis reglamentas, sinchronizuojami naudojant bendrąją sistemą.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

1. Šiame reglamente taikomi Reglamento (EB) Nr. 549/2004 pateikti sąvokų apibrėžimai.
2. Be 1 dalyje nurodytų sąvokų apibrėžimų taikomi šie sąvokų apibrėžimai:
 - 1) „pranešimas“ – duomenų, kuriais atnaujinama priimančiosios tarnybos sistema ir kuriuos siunčia perduodančioji tarnyba, perdavimas rengiantis derinimui;
 - 2) „derinimas“ – skrydžių valdymo tarnybų atliekamas numatytą bendrą ribą kertančių skrydžių derinimas siekiant užtikrinti skrydžio saugą;
 - 3) „skrydžių valdymo tarnyba“ (toliau – ATC tarnyba) – priklausomai nuo aplinkybių rajono skrydžių valdymo centras, prieigos vadavietė ar skrydžių valdymo bokštas;

- 4) „civilinis-karinis koordinavimas“ – civilinių ir karinių institucijų, įgaliotų priimti sprendimus ir susitarti dėl veiksmų plano, vykdomas koordinavimas;
- 5) „skrydžio duomenų apdorojimo sistemos“ – oro eismo paslaugų sistemos dalis, kuri priima, automatiškai apdoroja ir skrydžių valdymo tarnyboms paskirsto darbo vietas, skrydžio plano duomenis ir atitinkamus pranešimus;
- 6) „oro eismo paslaugas teikiantis vienetas“ (toliau – ATS vienetas) – civilinės arba karinės tarnybos vienetas, atsakingas už oro eismo paslaugų teikimą;
- 7) „kontroliuojantis karinis vienetas“ – bet koks stacionarus ar mobilus karinis vienetas, valdantis karinį oro eismą ir (arba) vykdamas kitą veiklą, kuriai dėl jos ypatingo pobūdžio gali reikėti rezervuoti arba apriboti oro erdvę;
- 8) „perduodančioji tarnyba“ – skrydžių valdymo tarnyba, kuri atsakomybę už skrydžių valdymo paslaugos teikimą orlaivui perduoda kitai ATC tarnybai visu skrydžio maršrutu;
- 9) „priimančioji tarnyba“ – duomenis priimanči skrydžių valdymo tarnyba;
- 10) „riba“ – horizontali arba vertikali plokštuma, apibrėžianti oro erdvę, kurioje ATC tarnyba teikia oro eismo paslaugas;
- 11) „rajonų skrydžių valdymo centras“ (toliau – ACC) – tarnyba, įsteigta skrydžių valdymo paslaugas valdomiesiems skrydžiams teikti jos atsakomybei priskirtuose skrydžių valdymo rajonuose;
- 12) „darbo vieta“ – baldai ir techninė įranga, kurią naudoja oro eismo paslaugas teikiantys darbuotojai, imdamiesi jiems pagal pareigas paskirtų darbų;
- 13) „skrydžio planas“ – oro eismo paslaugas teikiantiems vienetams teikiama atitinkama informacija apie numatomą orlaivio skrydį ar jo dalį;
- 14) „įspėjimas“ – darbo vietoje pateikiamas pranešimas, jeigu sutrinka automatinis derinimo procesas;
- 15) „skaičiuojamieji duomenys“ – tai derinimo taškas, apskaičiuotasis orlaivio laikas ir numatomas orlaivio skrydžio lygis derinimo taške;
- 16) „antrinis apžvalgos radiolokatorius“ (toliau – SSR) – iš siųstuvų arba imtuvų ir atsakiklių sudaryta apžvalgos radiolokacinė sistema;
- 17) „susitarimo dokumentas“ – dviejų gretimų ATC tarnybų sudarytas susitarimas, kuriame nustatoma, kaip reikėtų suderinti atitinkamas ATC tarnybų atsakomybės sritis;
- 18) „valdymo perdavimo taškas“ – skrydžio trajektorijos taškas, kuriame atsakomybė už oro eismo paslaugų teikimą iš vienos ATC tarnybos perduodama kitai ATC tarnybai;
- 19) „derinimo duomenys“ – oro eismo valdymo paslaugas teikiantiems darbuotojams perduodant pranešimą, derinant ir perduodant skrydžius svarbūs ir karinio-civilinio derinimo duomenys;
- 20) „skrydžio perdavimo lygis“ – derinant sutartas skrydžio lygis, jei tai horizontalus skrydis, arba leidžiamasis skrydžio lygis, kuriame orlaivis tęsia skrydį, jei valdymo perdavimo taške orlaivis kyla į aukštesnį arba leidžiasi į žemesnį lygį;
- 21) „perimančioji tarnyba“ – kita skrydžių valdymo tarnyba, kuri perima orlaivio skrydžio valdymą;
- 22) „derinimo taškas“ (toliau – COP) – ribos, kurią naudoja ATC tarnybos ir kuri nurodoma per derinimo procesus, taškas arba greta jos esantis taškas;
- 23) „informuojanti tarnyba“ – ATC tarnyba, kuri yra gavusi informacinį pranešimą;
- 24) „koreliacija“ – skrydžio plano duomenų susiejimo su radiolokatoriaus ekrane rodoma to paties skrydžio trajektorijos linija procesas;
- 25) „leidimo suteikimas“ – skrydžių vadovo, kuris perduoda orlaivio skrydžio valdymą, leidimas perimančiosios tarnybos skrydžių vadovui pateikti orlaivui skrydžio valdymo nurodymus orlaivui dar nekirtusiam valdymo perdavimo taško;
- 26) „tinkamumas“ – sistemos arba sudedamosios dalies tinkamumo naudoti ir prieinamumo, kai jas reikia naudoti, lygis;
- 27) „patikimumas“ – tikimybė, kad antžeminės įrangos eksploatacinės charakteristikos atitiks nustatytąsias leidžiamąsias nuokrypas.

3 straipsnis

Sąveikos ir eksploataciniai reikalavimai

1. Oro navigacijos paslaugos teikėjai turi užtikrinti, kad ACC naudojamos 1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytos sistemos atitiktų I priedo A ir B dalyse nustatytus sąveikos ir eksploatacinius reikalavimus.

2. Oro navigacijos paslaugos teikėjai, kurie savo susitarimo dokumente yra nurodę, kad jie įdiegs pranešimo perdavimo, pradinio derinimo, perduotos pradinio derinimo informacijos atnaujinimo, derinimo nutraukimo, pagrindinių skrydžio duomenų arba pagrindinių skrydžio duomenų pakeitimo procesus tarp ATC tarnybų, kurios nėra ACC, užtikrina, jog 1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytos sistemos atitiktų I priedo A ir B dalyse nustatytus sąveikos ir eksploatacinius reikalavimus.

3. Oro navigacijos paslaugos teikėjai, kurie savo susitarimo dokumente yra nurodę, kad jie įdiegs per etapą prieš išvykimą perduodamo pranešimo ir derinimo, pranešimo perdavimo dažnio keitimo arba pranešimų perdavimo perjungimo į rankinį režimą procesus, užtikrina, jog 1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytos sistemos atitiktų I priedo A ir C dalyse nustatytus sąveikos ir eksploatacinius reikalavimus.

4. Valstybės narės užtikrina, kad 1 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytos sistemos, jeigu būtų vertinamos pagrindinių skrydžio duomenų ir pagrindinių skrydžio duomenų keitimo procesų atžvilgiu, atitiktų I priedo A ir B dalyse nustatytus sąveikos ir eksploatacinius reikalavimus.

5. Jeigu oro eismo paslaugas teikiantys vienetai ir kontroliuojantys kariniai vienetai į 1 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytas savo sistemas yra įdiegusios pranešimo apie numatomą kirtimą, prašymo suteikti kirtimo leidimą, pakeisto ribos kirtimo pasiūlymo arba kirtimo leidimo atšaukimo procesus, valstybės narės užtikrina, kad minėtos sistemos atitiktų I priedo A ir C dalyse nustatytus sąveikos ir eksploatacinius reikalavimus.

4 straipsnis

Paslaugos kokybės reikalavimai

1. Oro navigacijos paslaugos teikėjai užtikrina, kad 1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytos sistemos atitiktų II priede nustatytus paslaugos kokybės reikalavimus.

2. Valstybės narės užtikrina, kad 1 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytos sistemos atitiktų II priede nustatytus paslaugos kokybės reikalavimus.

5 straipsnis

Susijusios procedūros

1. Skrydžio, kuriam taikomas pradinis derinimas, sutartos skrydžio perdavimo sąlygos operacijų atžvilgiu turi galioti

abiems ATC tarnyboms, jeigu nenutraukiamas derinimas arba jeigu jis nėra iš dalies pakeičiamas.

2. Skrydžio, su kuriuo susijusi perduota pradinio derinimo informacija yra atnaujinama, sutartos skrydžio perdavimo sąlygos operacijų atžvilgiu turi galioti abiems ATC tarnyboms, jeigu nenutraukiamas derinimas arba jeigu vėliau sąlygos nėra iš dalies pakeičiamos.

3. Jeigu perduotos pradinio derinimo informacijos atnaujinimo ar derinimo nutraukimo užbaigimas nėra patvirtinamas atsižvelgiant į taikomus paslaugos kokybės reikalavimus, perduodančioji tarnyba pradeda žodinį derinimą.

6 straipsnis

Saugos reikalavimai

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad prieš atliekant bet kokius veikiančių automatinių keitimosi skrydžio duomenimis sistemų, kurioms taikomas šis reglamentas, pakeitimus ar pradėdant taikyti naujas sistemas, suinteresuotos šalys atliktų skrydžių saugos įvertinimą, įskaitant pavojaus identifikavimą, rizikos įvertinimą ir jų sumažinimo procedūras.

Atliekant minėtą saugos įvertinimą atsižvelgiama bent jau į III priede nustatytus saugos reikalavimus.

7 straipsnis

Sudedamųjų dalių atitiktis arba tinkamumas naudoti

1 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose nurodytų sistemų sudedamųjų dalių gamintojai prieš išduodami Reglamento (EB) Nr. 552/2004 5 straipsnyje nurodytas sudedamųjų dalių EB atitiktis arba tinkamumo naudoti deklaracijas pagal IV priedo A dalyje nustatytus reikalavimus įvertina minėtų sudedamųjų dalių atitiktį arba tinkamumą naudoti.

8 straipsnis

Sistemų tikrinimas

1. Oro navigacijos paslaugos teikėjai, galintys įrodyti, kad jie laikosi V priede nustatytų sąlygų, 1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytas sistemas patikrina pagal IV priedo B dalyje nustatytus reikalavimus.

2. Oro navigacijos paslaugos teikėjai, negalintys įrodyti, kad jie laikosi V priede nustatytų sąlygų, 1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytoms sistemoms patikrinti su notifikuotąja institucija sudaro subrangos sutartį. Minėtas patikrinimas atliekamas pagal IV priedo C dalyje nustatytus reikalavimus.

3. Valstybės narės užtikrina, kad per 1 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytų sistemų patikrinimą būtų įrodyta tų sistemų atitiktis šiame reglamente nustatytiems sąveikos ir naudojimo reikalavimams, paslaugos kokybės ir saugos reikalavimams.

9 straipsnis

Vykdymas

Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad būtų vykdomi šio reglamento reikalavimai.

10 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

1. Reglamento (EB) Nr. 552/2004 10 straipsnio 1 dalyje numatytos pereinamojo laikotarpio priemonės pranešimo ir pradinio derinimo procesų atžvilgiu taikomos 1 straipsnio 2 dalyje nurodytoms Europos oro eismo valdymo tinklo (toliau – EOEVT) sistemoms nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

Jos taikomos EOEVT sistemoms nuo 2009 m. sausio 1 d. perduotos pradinio derinimo informacijos atnaujinimo, derinimo nutraukimo, pagrindinių skrydžio duomenų ir pagrindinių skrydžio duomenų pakeitimo procesų atžvilgiu.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje, 2006 m. liepos 6 d.

2. Reglamento (EB) Nr. 552/2004 10 straipsnio 2 dalyje numatytos pereinamojo laikotarpio priemonės taikomos 1 straipsnio 2 dalyje nurodytoms sistemoms nuo 2012 m. gruodžio 31 d.

11 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2009 m. sausio 1 d. visoms 1 straipsnio 2 dalyje nurodytoms EOEVT sistemoms perduotos pradinio derinimo informacijos atnaujinimo, derinimo nutraukimo, pagrindinių skrydžio duomenų ir pagrindinių skrydžio duomenų pakeitimo procesų atžvilgiu.

Jis taikomas nuo 2012 m. gruodžio 31 d. visoms 1 straipsnio 2 dalyje nurodytoms EOEVT sistemoms, kurios iki minėtos datos jau buvo naudojamos.

Komisijos vardu

Jacques BARROT

Pirmininko pavaduotojas

I PRIEDAS

**Sąveikos ir eksploataciniai reikalavimai
(nurodyti 3 straipsnyje)****A DALIS: BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

1. SISTEMOS REIKALAVIMAI

- 1.1. Sistema turi pateikti visą informaciją, kuri reikalinga, kad vaizduoklyje būtų rodoma, apdorojama ir sukaupiama sisteminė informacija, kuria keičiamasi per nustatytus procesus.
 - 1.2. Sistema turi būti tinkama automatiškai priimti, laikyti, apdoroti, išrinkti ir perduoti su pranešimu, derinimu ir perdavimu bei civilinio–karinio derinimo procesais susijusią skrydžio informaciją, kad ją būtų galima pateikti vaizduoklyje.
 - 1.3. Sistema turi perduoti išpėjimą, jeigu informacijos mainų įrenginys sugenda arba nustatomas jo veiklos sutrikimas.
 - 1.4. Sistema turi būti tinkama į atitinkamas darbo vietas perduoti su sisteminės informacijos mainais susijusius išpėjimus.
 - 1.5. Sistemoje turi būti numatytos priemonės, ATC tarnybų darbuotojams leidžiančios keisti su procesais susijusią skrydžio informaciją.
 - 1.6. Sistema turi būti tinkama, kad ATC tarnybos darbuotojams būtų teikiama informacija apie atitinkamų sisteminės informacijos mainų procesų būseną.
2. SISTEMINĖS INFORMACIJOS MAINŲ DUOMENŲ REGISTRAVIMAS
- 2.1. Oro navigacijos paslaugos teikėjas sisteminės informacijos mainų duomenis turi registruoti taip, kad užregistruotus duomenis būtų galima suieškoti ir pateikti vaizduoklyje.

B DALIS: PRIVALOMŲJŲ PROCESŲ, KURIEMS NAUDOJAMI SISTEMINĖS INFORMACIJOS MAINAI, REIKALAVIMAI

1. PRANEŠIMAS

1.1. Atitinkama skrydžio informacija

1.1.1. Į informaciją, kuriai taikomas pranešimo procesas, turi įeiti bent iš šie duomenys:

- orlaivio atpažinimo kodas,
- SSR režimas ir kodas (jei naudojami),
- išskridimo oro uostas,
- skaičiuojamieji duomenys,
- paskirties oro uostas,
- orlaivio numeris ir tipas,
- skrydžio tipas,
- funkcinis įrangos pajėgumas ir būseną.

1.1.2. Į informaciją „funkcinis įrangos pajėgumas ir būseną“ turi įeiti bent jau sumažintieji minimalūs vertikaliojo skirstymo atstumai (toliau – SMVSA, angl. RVSM) ir 8.33 KHz kanalo skyrimo pajėgumas.

1.1.3. Į informaciją „funkcinis įrangos pajėgumas ir būseną“ galima įtraukti kitus duomenis atsižvelgiant į susitarimo dokumentą.

1.2. Taikymo taisyklės

1.2.1. Pranešimo procesas bent kartą taikomas kiekvienam skrydžiui, kuriam patvirtintas skrydžio planas ir kuris pagal planą turi kirsti ribą, jeigu skrydžiui netaikomi per etapą prieš išvykimą perduodamo pranešimo ir derinimo procesai.

1.2.2. Tinkamumo kriterijai, taikomi perduodant pranešimą apie tai, kad orlavis kerta ribą, turi atitikti susitarimo dokumentą.

- 1.2.3. Jeigu pranešimo proceso per laiką, dėl kurio susitarė abi pusės, negalima vykdyti prieš pradinio derinimo procesą, pranešimo procesas turi būti integruojamas į koordinavimo procesą.
- 1.2.4. Jeigu pranešimo procesas vykdomas, prieš jį turi būti vykdomas pradinio derinimo procesas.
- 1.2.5. Derinimo procesas turi būti vykdomas iš naujo kiekvieną kartą, jeigu prieš pradinio derinimo procesą keičiami kurie nors iš šių duomenų:
- COP,
 - numatytas SSR kodas valdymo perdavimo taške,
 - paskirties oro uostas,
 - orlaivio tipas,
 - funkcinis įrangos pajėgumas ir būseną.
- 1.2.6. Jeigu nustatoma perduotų duomenų neatitiktis atitinkamiems priėmimo sistemos duomenims arba jeigu jokia minėta informacija nėra prieinama dėl kurios reikėtų gavus kitus pradinio derinimo duomenis imtis taisomųjų veiksmų, neatitiktis turi būti perduota į atitinkamą darbo vietą, kad būtų pašalinta.
- 1.3. Pranešimo proceso pradėjimo laikas
- 1.3.1. Pranešimo procesas turi būti pradėdamas iki apskaičiuotojo laiko derinimo taške likus parametru nustatytam minučių skaičiui.
- 1.3.2. Pranešimo parametras (-ai) turi būti įtrauktas (-i) į atitinkamų ATC tarnybų tarpusavio susitarimo dokumentus.
- 1.3.3. Kiekvienam derinimo taškui galima nustatyti skirtingą (-us) pranešimo parametrą (-us).
2. PRADINIS DERINIMAS
- 2.1. Atitinkama skrydžio informacija
- 2.1.1. Į informaciją, kuriai taikomas pradinio derinimo procesas, turi įeiti bent šie duomenys:
- orlaivio atpažinimo kodas,
 - SSR režimas ir kodas,
 - išskridimo oro uostas,
 - skaičiuojamieji duomenys,
 - paskirties oro uostas,
 - orlaivio numeris ir tipas,
 - skrydžio tipas,
 - funkcinis įrangos pajėgumas ir būseną.
- 2.1.2. Į informaciją „funkcinis įrangos pajėgumas ir būseną“ turi įeiti bent jau SMVSA ir 8.33 KHz kanalo skyrimo pajėgumas.
- 2.1.3. Į informaciją „funkcinis įrangos pajėgumas ir būseną“ galima įtraukti kitus duomenis, jeigu susitariama dvišaliais susitarimo dokumentais.

- 2.2. Taikymo taisyklės
- 2.2.1. Pradinio derinimo procesas turi būti taikomas visiems numatytiems skrydžiams, kuriems patvirtintas skrydžio planas ir kurie kirs ribas.
- 2.2.2. Tinkamumo kriterijai, taikomi atliekant pradinę ribą kertančio orlaivio skrydžio derinimą, turi atitikti susitarimo dokumentą.
- 2.2.3. Jeigu pradinis derinimo procesas anksčiau nebuvo pradėtas rankinio valdymo priemonėmis, jis automatiškai pradedamas:
- prieš skaičiuojamąjį laiką derinimo taške ir parametru nustatytu laiku, dėl kurio abi pusės yra susitarusios, arba
 - laiku, kai orlaivis yra nustatytu atstumu, dėl kurio abi pusės yra susitarusios, derinimo taško,
- pagal susitarimo dokumentus.
- 2.2.4. Skrydžio pradinio derinimo procesas vykdomas tik tada, jeigu nepradedamas derinimo proceso nutraukimas.
- 2.2.5. Jeigu derinimo procesas nutraukiamas, ta pati tarnyba gali jį pradėti iš naujo.
- 2.2.6. Pranešimas apie pradinio derinimo proceso, įskaitant priimančios tarnybos pateikiamą patvirtinimą, užbaigimą perduodamas perduodančiajai tarnybai – tada laikoma, kad skrydis buvo „suderintas“.
- 2.2.7. Jeigu pradinio derinimo proceso užbaigimas nepatvirtinamas pagal galiojančius paslaugos teikimo kokybės reikalavimus, tada į darbo vietą, kurioje dirba už skrydžio derinimą atsakingi perduodančiosios tarnybos darbuotojai, perduodamas įspėjimas.
- 2.2.8. Pradinio derinimo informacija turi būti prieinama priimančiosios tarnybos atitinkamoje darbo vietoje.
3. PERDUOTOS PRADINIO DERINIMO INFORMACIJOS ATNAUJINIMAS
- 3.1. Atitinkama skrydžio informacija
- 3.1.1. Perduotos pradinio derinimo informacijos atnaujinimo procesas vykdomas taip, kad būtų užtikrinama sąsaja su anksčiau derintu skrydžiu.
- 3.1.2. Į perduotos pradinio derinimo informacijos atnaujinimą turi būti įtraukiami šie duomenys, jeigu jie buvo pakeisti:
- SSR režimas ir kodas,
 - skaičiuojamasis laikas ir skrydžio lygis,
 - funkcinis įrangos pajėgumas ir būseną.
- 3.1.3. Jeigu numatyta dvišaliu susitarimu, į perduotų pradinio derinimo duomenų atnaujinimą įtraukiami šie duomenys, jeigu jie buvo pakeisti:
- derinimo taškas,
 - maršrutas.
- 3.2. Taikymo taisyklės
- 3.2.1. Perduotą pradinio derinimo informacijos atnaujinimo procesą kartą arba daugiau kartų iš naujo gali pradėti tarnyba, su kuria skrydis iš tikrųjų buvo derintas.
- 3.2.2. Perduotos pradinio derinimo informacijos atnaujinimo procesas vykdomas, jeigu:
- skaičiuojamasis skridimo per derinimo tašką laikas nuo numatytojo anksčiau skiriasi daugiau nei viena vertė, dėl kurios yra susitarusios abi pusės,
 - perdavimo lygis (-iai), SSR kodas arba įrangos pajėgumas ir būseną skiriasi nuo anksčiau numatytosios.

- 3.2.3. Jeigu numatyta dvišaliu susitarimu, perduotos pradinio derinimo informacijos atnaujinimo procesas vykdomas tada, jeigu buvo pakeista:
- derinimo taškas,
 - maršrutas.
- 3.2.4. Pranešimas apie perduotos pradinio derinimo informacijos atnaujinimo proceso, įskaitant priimančiosios tarnybos perduodamą patvirtinimą, užbaigimą perduodamas perduodančiajai tarnybai.
- 3.2.5. Jeigu perduotos pradinio derinimo informacijos atnaujinimo proceso užbaigimas nepatvirtinamas pagal galiojančius paslaugos teikimo kokybės reikalavimus, tada į darbo vietą, kurioje dirba už skrydžio derinimą atsakingi perduodančiosios tarnybos darbuotojai, perduodamas išpėjimas.
- 3.2.6. Perduotos pradinio derinimo informacijos atnaujinimo procesas vykdomas nedelsiant po atitinkamo duomenų įvedimo arba atnaujinimo.
- 3.2.7. Perduotos pradinio derinimo informacijos atnaujinimo proceso negalima vykdyti, jeigu orlaivis yra per dvišaliu susitarimu nustatytą skrydžio trukmę arba atstumą nuo valdymo perdavimo taško pagal susitarimo dokumentus.
- 3.2.8. Perduotos pradinio derinimo informacijos atnaujinimo duomenys turi būti prieinami atitinkamoje priimančiosios tarnybos darbo vietoje.
4. DERINIMO NUTRAUKIMAS
- 4.1. Atitinkama skrydžio informacija
- 4.1.1. Nutraukiant derinimo procesą turi būti užtikrinama sąsaja su ankstesniais pranešimo arba derinimo procesais, kurie yra nutraukiami.
- 4.2. Taikymo taisyklės
- 4.2.1. Derinimo procesą nutraukia skrydžio derinimą vykdanči tarnyba, jeigu:
- tarnyba jau nebėra kita derinimo sekos tarnyba,
 - perduodančioji tarnyba skrydžio planą paskelbia negaliojančiu ir derinimas nėra reikalingas,
 - iš pirmesnės tarnybos gaunama informacija apie skrydžio derinimo nutraukimą.
- 4.2.2. Skrydžio, apie kurį buvo pranešta, derinimo procesą nutraukia to skrydžio derinimą vykdanči tarnyba, jeigu:
- tarnyba jau nebėra kita derinimo sekos tarnyba,
 - perduodančioji tarnyba skrydžio planą paskelbia negaliojančiu ir derinimas nėra reikalingas,
 - iš pirmesnės tarnybos gaunama informacija apie skrydžio derinimo nutraukimą,
 - skrydis atidedamas ir atnaujintų skaičiuojamųjų duomenų negalima nustatyti automatiškai.
- 4.2.3. Pranešimas apie derinimo proceso nutraukimo, įskaitant priimančiosios tarnybos perduodamą patvirtinimą, užbaigimą perduodamas perduodančiajai tarnybai.
- 4.2.4. Jeigu derinimo proceso nutraukimo užbaigimas nepatvirtinamas pagal galiojančius paslaugos teikimo kokybės reikalavimus, tada į darbo vietą, kurioje dirba už skrydžio derinimą atsakingi perduodančiosios tarnybos darbuotojai, perduodamas išpėjimas.
- 4.2.5. Derinimo nutraukimo informacija turi būti prieinama informuotosios tarnybos arba tarnybos, kuri nutraukia derinimą, atitinkamos darbo vietos darbuotojams.

5. PAGRINDINIAI SKRYDŽIO DUOMENYS
 - 5.1. Atitinkama skrydžio informacija
 - 5.1.1. Į informaciją, kuriai taikomas pradinio derinimo procesas, turi įeiti bent iš šie duomenys:
 - orlaivio atpažinimo kodas,
 - SSR režimas ir kodas.
 - 5.1.2. Bet kokiai papildomai informacijai, kuri pateikiama vykdant pagrindinį skrydžio duomenų procesą, taikomas dvišalis susitarimas.
 - 5.2. Taikymo taisyklės
 - 5.2.1. Kiekvieno skrydžio, kuriam patvirtintas skrydžio planas, pagrindinių skrydžio duomenų procesas vykdomas automatiškai.
 - 5.2.2. Pagrindinių skrydžio duomenų tinkamumo kriterijai turi atitikti susitarimo dokumentus.
 - 5.2.3. Pranešimas apie pagrindinių skrydžio duomenų proceso, įskaitant priimančiosios tarnybos perduodamą patvirtinimą, užbaigimą perduodamas perduodančiajai tarnybai.
 - 5.2.4. Jeigu pagrindinių skrydžio duomenų proceso užbaigimas nepatvirtinamas pagal galiojančius paslaugos teikimo kokybės reikalavimus, tada į atitinkamą duomenis pateikiančiosios tarnybos darbo vietą perduodamas išpėjimas.
6. PAGRINDINIŲ SKRYDŽIO DUOMENŲ KEITIMAS
 - 6.1. Atitinkama skrydžio informacija
 - 6.1.1. Pagrindinių skrydžio duomenų keitimo procesas turi užtikrinti sąsają su skrydžiu, kuriam anksčiau buvo taikytas pagrindinių skrydžio duomenų procesas.
 - 6.1.2. Bet kokiai kitai informacijai, kuriai taikomas pagrindinių skrydžio duomenų keitimo procesas, ir susijusiems to proceso vykdymo kriterijams galioja dvišalio susitarimo nuostatos.
 - 6.2. Taikymo taisyklės
 - 6.2.1. Pagrindinių skrydžio duomenų keitimo procesas taikomas tik skrydžiui, apie kurį anksčiau buvo pranešta pagrindinių skrydžio duomenų procesu.
 - 6.2.2. Pagrindinių skrydžio duomenų keitimo procesas turi būti pradedamas automatiškai pagal dvišaliu susitarimu patvirtintus kriterijus.
 - 6.2.3. Pranešimas apie pagrindinių skrydžio duomenų keitimo proceso, įskaitant priimančiosios tarnybos perduodamą patvirtinimą, užbaigimą perduodamas duomenis pateikiančiajai tarnybai.
 - 6.2.4. Jeigu pagrindinių skrydžio duomenų keitimo proceso užbaigimas nepatvirtinamas pagal galiojančius paslaugos teikimo kokybės reikalavimus, tada į atitinkamą duomenis pateikiančiosios tarnybos darbo vietą perduodamas išpėjimas.
 - 6.2.5. Informacija apie pagrindinių skrydžio duomenų keitimą turi būti prieinama atitinkamoje priimančiosios tarnybos darbo vietoje.

C DALIS: PASIRENKAMŲJŲ PROCESŲ, KURIEMS NAUDOJAMI SISTEMINĖS INFORMACIJOS MAINAI, REIKALAVIMAI

1. PER ETAPĄ PRIEŠ IŠVYKIMĄ PERDUODAMAS PRANEŠIMAS IR DERINIMAS
 - 1.1. Atitinkama skrydžio informacija
 - 1.1.1. Į informaciją, kuriai taikomi per etapą prieš išvykimą perduodamo pranešimo ir derinimo procesai, turi įeiti bent iš šie duomenys:
 - orlaivio atpažinimo kodas,
 - SSR režimas ir kodas (jei naudojami),
 - išskridimo oro uostas,
 - numatomas kilimo laikas arba skaičiuojamieji duomenys, dėl kurių abi pusės yra susitarusios,

- paskirties oro uostas,
 - orlaivio numeris ir tipas.
- 1.1.2. Į informaciją, kuriai taikomi per etapą prieš išvykimą perduodamo pranešimo ir derinimo procesai, atsižvelgiant į oro uosto skrydžių valdymo rajoną ir rajono skrydžių valdymo centrą, turi įeiti:
- skrydžio tipas,
 - funkcinis įrangos pajėgumas ir būseną.
- 1.1.3. Į informaciją „funkcinis įrangos pajėgumas ir būseną“ turi įeiti bent jau SMVSA ir 8.33 KHz kanalo skyrimo pajėgumas.
- 1.1.4. Į informaciją „funkcinis įrangos pajėgumas ir būseną“ galima įtraukti kitus duomenis, jeigu susitariama dvišaliais susitarimo dokumentais.
- 1.2. Taikymo taisyklės
- 1.2.1. Per etapą prieš išvykimą perduodamo pranešimo ir derinimo procesai turi būti taikomi vieną arba daugiau kartų kiekvienam skrydžiui, kuriam patvirtintas skrydžio planas ir kuris pagal planą turi kirsti ribas, jeigu skrydžio trukmė nuo orlaivio išskridimo iki derinimo taško yra tokia, kad nebūtų pakankamai laiko pradinio derinimo arba pranešimo procesams vykdyti.
- 1.2.2. Tinkamumo kriterijai, taikomi siunčiant per etapą prieš išvykimą perduodamą ribą kertantį pranešimą ir derinant skrydžius, turi atitikti susitarimo dokumentus.
- 1.2.3. Per etapą prieš išvykimą perduodamo pranešimo ir derinimo procesai iš naujo turi būti vykdomi kiekvieną kartą, jeigu buvo pakeista bet kokia duomenų, kuriems anksčiau, prieš išvykimą buvo taikyti per etapą prieš išvykimą perduodamo pranešimo ir derinimo procesai, dalis.
- 1.2.4. Pranešimas per etapą prieš išvykimą perduodamo pranešimo ir derinimo procesų, įskaitant priimančiosios tarnybos perduodamą patvirtinimą, užbaigimą perduodamas perduodančiajai institucijai.
- 1.2.5. Jeigu per etapą prieš išvykimą perduodamo pranešimo ir derinimo procesų užbaigimas nepatvirtinamas pagal galiojančius paslaugos teikimo kokybės reikalavimus, tada į darbo vietą, kurioje dirba už pranešimą ir (arba) skrydžio derinimą atsakingi perduodančiosios tarnybos darbuotojai, perduodamas įspėjimas.
- 1.2.6. Per etapą prieš išvykimą perduodamo pranešimo ir derinimo procesų informacija turi būti prieinama informuotosios tarnybos atitinkamoje darbo vietoje.
2. DAŽNIO KEITIMAS
- 2.1. Atitinkama skrydžio informacija
- 2.1.1. Į informaciją, kuriai taikomas dažnio keitimo procesas, turi įeiti bent šie duomenys:
- orlaivio atpažinimo kodas.
- 2.1.2. Į informaciją, kuriai taikomas dažnio keitimo procesas, turi įeiti bet kokie iš šių duomenų, jeigu jie yra prieinami:
- leidimo suteikimo pranešimas,
 - leidžiamasis skrydžio lygis,
 - nustatytasis kursas ir (arba) leidimas skristi tiesia trajektorija,
 - nustatytasis greitis,
 - nustatytoji aukštėjimo/žemėjimo sparta.
- 2.1.3. Jeigu numatyta dvišaliu susitarimu, keičiant dažnio duomenis turi būti nurodoma:
- tikroji padėtis kelyje,
 - nustatytasis dažnis.

2.2. Taikymo taisyklės

- 2.2.1. Dažnio keitimo procesą rankinėmis priemonėmis pradeda perduodančiosios tarnybos skrydžių vadovas.
- 2.2.2. Pranešimas apie dažnio keitimo proceso, įskaitant priimančiosios tarnybos perduodamą patvirtinimą, užbaigimą perduodamas perduodančiajai skrydžių valdymo tarnybai.
- 2.2.3. Jeigu dažnio keitimo proceso užbaigimas nepatvirtinamas pagal galiojančius paslaugos teikimo kokybės reikalavimus, tada į atitinkamą perduodančiosios skrydžių valdymo tarnybos darbo vietą perduodamas išpėjimas.
- 2.2.4. Dažnio keitimo informacija nedelsiant turi būti prieinama priimančiajam skrydžių vadovui.

3. PRANEŠIMŲ PERDAVIMO PERJUNGIMAS Į RANKINĮ REŽIMĄ

3.1. Atitinkama skrydžio informacija

- 3.1.1. Į informaciją, kuriai taikomas pranešimų perdavimo perjungimo į rankinį režimą procesas, turi būti įtrauktas orlaivio atpažinimo kodas.

3.2. Taikymo taisyklės

- 3.2.1. Pranešimų perdavimo perjungimo į rankinį režimą procesą, gavusi pranešimą, pradeda priimančioji tarnyba.
- 3.2.2. Pranešimas apie pranešimų perdavimo perjungimo į rankinį režimą proceso, įskaitant perduodančiosios tarnybos perduodamą patvirtinimą, užbaigimą perduodamas priimančiajai skrydžių valdymo tarnybai.
- 3.2.3. Jeigu pranešimų perdavimo perjungimo į rankinį režimą proceso užbaigimas nepatvirtinamas pagal galiojančius paslaugos teikimo kokybės reikalavimus, tada į atitinkamą priimančiosios skrydžių valdymo tarnybos darbo vietą perduodamas išpėjimas.
- 3.2.4. Pranešimų perdavimo perjungimo į rankinį režimą informacija nedelsiant turi būti pateikiama perduodančiosios tarnybos skrydžių vadovui.

4. PRANEŠIMAS APIE NUMATOMĄ KIRTIMĄ

4.1. Atitinkama skrydžio informacija

- 4.1.1. Į informaciją, kuriai taikomas pranešimo apie numatomą kirtimą procesas, turi įeiti bent iš šie duomenys:

- orlaivio atpažinimo kodas,
- SSR režimas ir kodas,
- orlaivio numeris ir tipas,
- pagrindinio sektoriaus atpažinimo priemonė,
- kirtimo maršrutas, įskaitant apskaičiuotąjį laiką ir skrydžio lygį visuose maršruto taškuose.

4.2. Taikymo taisyklės

- 4.2.1. Pranešimo apie numatomą kirtimo procesą skrydžių vadovas pradeda rankinėmis priemonėmis arba tas procesas prasideda automatiškai (kaip yra aprašyta susitarimo dokumentuose).
- 4.2.2. Pranešimas apie numatomą kirtimo procesą, įskaitant informuotosios tarnybos perduodamą patvirtinimą, užbaigimą perduodamas informuojančiajai tarnybai.
- 4.2.3. Jeigu pranešimas apie numatomo kirtimo proceso užbaigimą nepatvirtinamas pagal galiojančius paslaugos teikimo kokybės reikalavimus, tada informuojančiajai tarnybai perduodamas išpėjimas.
- 4.2.4. Pranešimo apie numatomą kirtimą informacija turi būti prieinama atitinkamoje darbo vietoje informuojančiojoje tarnyboje.

5. PRAŠYMAS SUTEIKTI KIRTIMO LEIDIMĄ

5.1. Atitinkama skrydžio informacija

5.1.1. Į informaciją, kuriai taikomas prašymo suteikti kirtimo leidimą procesas, turi įeiti bent iš šie duomenys:

- orlaivio atpažinimo kodas,
- SSR režimas ir kodas,
- orlaivio numeris ir tipas,
- pagrindinio sektoriaus atpažinimo priemonė,
- kirtimo maršrutas, įskaitant apskaičiuotąjį laiką ir skrydžio lygį visuose maršruto taškuose.

5.1.2. Jeigu numatyta dvišaliu susitarimu, į prašymą suteikti kirtimo leidimą turi būti įtraukiami funkcinio įrangos pajėgumo ir būsenos duomenys.

5.1.3. Į informaciją „funkcinis įrangos pajėgumas ir būseną“ turi įeiti bent jau SMVSA ir 8.33 KHz kanalo skyrimo pajėgumas.

5.1.4. Į informaciją „funkcinis įrangos pajėgumas ir būseną“ gali įeiti kiti duomenys, jeigu tai numatyta dvišaliu susitarimu.

5.2. Taikymo taisyklės

5.2.1. Prašymą suteikti kirtimo leidimą savo nuožiūra pateikia skrydžių vadovas, atsižvelgdamas į susitarimo dokumentuose nustatytas sąlygas.

5.2.2. Pranešimas apie prašymo suteikti kirtimo leidimą proceso, įskaitant prašymą priimančiosios informuotosios tarnybos perduodamą patvirtinimą, užbaigimą perduodamas prašančiajai tarnybai.

5.2.3. Jeigu prašymo suteikti kirtimo leidimą proceso užbaigimas nepatvirtinamas pagal galiojančius paslaugos teikimo kokybės reikalavimus, tada į atitinkamą prašančiosios tarnybos darbo vietą perduodamas išpėjimas.

5.2.4. Prašymo suteikti kirtimo leidimą informacija turi būti prieinama atitinkamoje darbo vietoje prašymą priimančioje tarnyboje.

5.3. Operatyvusis atsakymas

5.3.1. Jeigu vykdomas prašymo suteikti kirtimo leidimą procesas, galimi atsakymai – tai:

- pasiūlyto maršruto ir (arba) išsamių oro erdvės kirtimo duomenų priėmimas, arba
- kontrapasiūlymas, įskaitant kitokį maršrutą ir (arba) kitokius išsamius oro erdvės kirtimo duomenis kaip toliau apibrėžta 6 skirsnyje, arba
- pasiūlyto maršruto ir (arba) išsamių oro erdvės kirtimo duomenų atmetimas.

5.3.2. Jeigu operatyviojo atsakymo negaunama per dvišaliu susitarimu nustatytą laiką, į atitinkamą priimančiosios tarnybos darbo vietą turi būti perduotas išpėjimas.

6. PAKEISTAS RIBOS KIRTIMO PASIŪLYMAS

6.1. Atitinkama skrydžio informacija

6.1.1. Pakeisto ribos kirtimo pasiūlymo procesas turi užtikrinti sąsają su skrydžiu, kuriam anksčiau buvo taikytas derinimas.

6.1.2. Į informaciją, kuriai taikomas pakeisto ribos kirtimo pasiūlymo procesas, turi įeiti bent iš šie duomenys:

- orlaivio atpažinimo kodas,
- kirtimo maršrutas, įskaitant apskaičiuotąjį laiką ir skrydžio lygį visuose maršruto taškuose.

- 6.2. Taikymo taisyklės
- 6.2.1. Į pakeistą ribos kirtimo pasiūlymą turi įeiti nustatytasis naujas skrydžio lygis ir (arba) maršrutas.
- 6.2.2. Pranešimas apie pakeisto ribos kirtimo pasiūlymo proceso, įskaitant pirminės prašančiosios tarnybos perduodamą patvirtinimą, užbaigimą perduodamas pakeistą ribos kirtimo pasiūlymą pateikiančiajai tarnybai.
- 6.2.3. Jeigu pakeisto ribos kirtimo pasiūlymo proceso užbaigimas nepatvirtinamas pagal galiojančius paslaugos teikimo kokybės reikalavimus, tada į atitinkamos pakeistą ribos kirtimo pasiūlymą pateikiančiosios tarnybos darbo vietą perduodamas išpėjimas.
- 6.2.4. Pakeisto ribos kirtimo pasiūlymo informacija turi būti prieinama atitinkamoje pirminės prašančiosios tarnybos darbo vietoje.
- 6.3. Operatyvusis atsakymas
- 6.3.1. Gavus patvirtinimą, kad pirminėje prašančiojoje tarnyboje buvo sėkmingai apdorota pakeisto ribos kirtimo pasiūlymo informacija, pirminė prašančioji tarnyba perduoda operatyvųjį atsakymą.
- 6.3.2. Operatyvusis atsakymas gavus pakeistą ribos kirtimo pasiūlymą – jo priėmimas arba atmetimas, jeigu reikia.
- 6.3.3. Jeigu operatyviojo atsakymo negaunama per dvišaliu susitarimu nustatytą laiką, į pakeistą ribos kirtimo pasiūlymą pateikiančios tarnybos atitinkamą darbo vietą turi būti perduotas išpėjimas.
7. KIRTIMO ATŠAUKIMAS
- 7.1. Atitinkama skrydžio informacija
- 7.1.1. Kirtimo atšaukimo procesu turi būti užtikrinama sąsaja su ankstesniais pranešimo arba derinimo procesais, kurie buvo atšaukti.
- 7.2. Taikymo taisyklės
- 7.2.1. Kirtimo atšaukimo procesą turi pradėti už skrydį atsakinga tarnyba, jeigu:
- orlaivis, apie kurį anksčiau buvo pranešta vykdant pagrindinių skrydžio duomenų procesą, dabartiniu metu neįskris į informuotosios tarnybos valdomą oro erdvę arba to orlaivio skrydis informuotosios tarnybos jau nėra valdomas,
 - kirtimas nebus vykdomas skrendant maršrutu, nurodytu pranešimo apie kirtimą informacijoje,
 - kirtimas nebus vykdomas pagal sąlygas, dėl kurių tariamasi, arba sąlygas, dėl kurių buvo susitarta po ryšio seanso dėl oro erdvės kirtimo.
- 7.2.2. Kirtimo atšaukimo procesas pradedamas automatiškai arba jį rankinėmis priemonėmis pradeda skrydžių vadovas pagal susitarimo dokumentus.
- 7.2.3. Pranešimas apie kirtimo atšaukimo proceso, įskaitant informuotosios ir (arba) prašomosios tarnybos perduodamą patvirtinimą, užbaigimą perduodamas atšaukiančiajai tarnybai.
- 7.2.4. Jeigu kirtimo atšaukimo proceso užbaigimas nepatvirtinamas pagal galiojančius paslaugos teikimo kokybės reikalavimus, tada į atitinkamą atšaukiančiosios tarnybos darbo vietą perduodamas išpėjimas.
- 7.2.5. Kirtimo atšaukimo proceso informacija turi būti prieinama atitinkamoje informuotosios ir (arba) prašomosios tarnybos darbo vietoje.
-

*II PRIEDAS***Paslaugos teikimo kokybės reikalavimai****(nurodyti 4 straipsnyje)**

1. Prieinamumas, patikimumas, duomenų saugumas ir jų vientisumas
 - 1.1. Informacijos mainų įrenginiai turi būti prieinami per tarnybos darbo valandas.
 - 1.2. Dėl visų numatomų prastovos laikotarpių dvi atitinkamos tarnybos turi sudaryti dvišalį susitarimą.
 - 1.3. Sisteminės informacijos mainų jungties patikimumas turi būti bent 99,86 %.
 - 1.4. Informacijos, kuria keičiamasi sisteminės informacijos mainų įrenginiais, vientisumas ir saugumas turi būti užtikrinamas atitinkamu lygiu pagal pripažintą praktiką.
2. Apdorojimo trukmė
 - 2.1. Apdorojimo trukmė – laiko tarpas nuo proceso pradžios iki to momento, kai procesą pradėjusioji tarnyba gauna privalomą patvirtinimą.
 - 2.2. Apdorojimo trukmei nepriskiriamas laikas, kuris gaištamas perduodant operatyviusius atsakymus, jeigu juos perduoti privaloma.
 - 2.3. Dėl ilgiausios apdorojimo trukmės, kurią viršijus perduodamas išpėjimas, turi būti sudarytas dvišalis susitarimas.

*III PRIEDAS***Saugos reikalavimai****(nurodyti 6 straipsnyje)**

1. Jeigu naudojami sisteminės informacijos mainai ir žemės ir žemės kalbinio ryšio kanalai, turi būti pasirūpinta, atsižvelgiant į prieinamas praktines galimybes, kad vienu metu nenutrūktų sisteminės informacijos mainai ir žemės ir žemės kalbinis ryšys.
 2. Sąveikos ir eksploataciniai reikalavimai, nustatyti I priedo B dalies 3.2.4, 3.2.5, 4.2.3, 4.2.4, 5.2.3, 5.2.4, 6.2.3 ir 6.2.4 pastraipose, taip pat laikytini saugos reikalavimais.
 3. Jei tai perduotos pradinio derinimo informacijos atnaujinimo, derinimo proceso nutraukimo, pagrindinių skrydžio duomenų ir pagrindinių skrydžio duomenų keitimo procesai, II priede nustatyti paslaugos teikimo kokybės reikalavimai taip pat laikytini saugos reikalavimais.
-

IV PRIEDAS

A DALIS: SUDEDAMŲJŲ DALIŲ, NURODYTŲ 7 STRAIPSNYJE, ATITIKTIES IR TINKAMUMO NAUDOTI ĮVERTINIMO REIKALAVIMAI

1. Atliekamais patikrinimais turi būti įrodyta, kad sudedamosios dalys atitinka šiame reglamente nustatytus sąveikos ir eksploataavimo, paslaugos teikimo kokybės ir saugos arba tų dalių tinkamumo naudoti reikalavimus, jeigu minėtos sudedamosios dalys eksploatuojamos bandymų sąlygomis.
2. Gamintojas yra atsakingas už atitikties įvertinimą ir jis turi:
 - nustatyti tinkamas bandymų sąlygas,
 - tikrinti, ar bandymų plane yra pateikiamas sudedamųjų dalių bandymo sąlygų aprašymas,
 - tikrinti, ar į bandymų planą įeina visi taikomi reikalavimai,
 - užtikrinti techninių dokumentų ir bandymų plano nuoseklumą bei kokybę,
 - suplanuoti bandymų atlikimą, parinkti darbuotojus, įrenginius ir bandymų stendo konstrukciją,
 - atlikti bandymų plane nurodytus patikrinimus ir bandymus,
 - parengti raštišką ataskaitą apie patikrinimų ir bandymų rezultatus.
3. Gamintojas turi užtikrinti, kad informacijos mainams, reikalingiems vykdant pranešimo, skrydžių derinimo ir perdavimo bei civilinio-karinio derinimo procesus, naudojamos sudedamosios dalys, jeigu jos eksploatuojamos bandymų sąlygomis, atitiktų šiame reglamente nustatytus sąveikos ir eksploatacijos, paslaugos teikimo kokybės ir saugos reikalavimus.
4. Gamintojas, užbaigęs atitikties arba tinkamumo naudoti įvertinimą, savo atsakomybe parengia EB atitikties arba tinkamumo naudoti deklaraciją, kurioje pirmiausiai nurodo šio reglamento reikalavimus, kuriuos atitinka sudedamosios dalys ir susijusias tų dalių naudojimo sąlygas pagal sąveikos reglamento III priedo 3 dalį.

B DALIS: 8 STRAIPSNIO 1 DALYJE NURODYTŲ SISTEMŲ PATIKROS REIKALAVIMAI

1. Sistemų tikrinimu turi būti įrodyta, kad jos atitinka šiame reglamente nustatytus sąveikos ir eksploataavimo, paslaugos teikimo kokybės ir saugos reikalavimus, jeigu sistemos tikrinamos sumodeliuotomis sąlygomis, atitinkančiomis tų sistemų eksploataavimo sąlygas.
2. Informacijos mainams, reikalingiems vykdant pranešimo, skrydžių derinimo ir perdavimo bei civilinio-karinio derinimo procesus, naudojamos sistemos tikrinamos laikantis tinkamos ir pripažintos bandymų praktikos.
3. Bandymo įranga, kuria tikrinamos informacijos mainams, reikalingiems vykdant pranešimo, skrydžių derinimo ir perdavimo bei civilinio-karinio derinimo procesus, naudojamos sistemos, turi atitikti tam tikrus funkcionalumo reikalavimus.
4. Patikrinus informacijos mainams, reikalingiems vykdant pranešimo, skrydžių derinimo ir perdavimo bei civilinio-karinio derinimo procesus, naudojamas sistemas turi būti parengtos sąveikos reglamento IV priedo 3 dalyje nustatytieji techninių dokumentų rinkinio ir šie dokumentai:
 - taikymo aprašymas,
 - patikrinimų ir bandymų, kurie buvo atlikti prieš pradėdant naudoti sistemą, ataskaita.

5. Oro navigacijos paslaugos teikėjas turi organizuoti patikrinimo veiklą, ypač:
- nustatyti tinkamas eksploataavimo ir technines sąlygas, atitinkančias eksploatacinę aplinką,
 - tikrinti, ar bandymų plane yra aprašytas informacijos mainų, reikalingų vykdant pranešimo, skrydžių derinimo ir perdavimo bei civilinio-karinio derinimo procesus, integravimas į sistemą, kuri bandoma sumodeliuotomis eksploatacinėmis ir techninėmis sąlygomis,
 - tikrinti, ar į bandymų planą įrašyti visi šiame reglamente nustatyti sąveikos ir eksploataavimo, paslaugos teikimo kokybės ir saugos reikalavimai,
 - užtikrinti techninių dokumentų ir bandymų plano nuoseklumą bei kokybę,
 - suplanuoti bandymų atlikimą, parinkti darbuotojus, įrenginius ir bandymų stendo konstrukciją,
 - atlikti bandymų plane nurodytus patikrinimus ir bandymus,
 - parengti raštišką ataskaitą apie patikrinimų ir bandymų rezultatus.
6. Oro navigacijos paslaugos teikėjas turi užtikrinti, kad informacijos mainų, kurie reikalingi vykdant pranešimo, skrydžių derinimo ir perdavimo bei civilinio-karinio derinimo procesus ir kurie integruoti į sumodeliuotomis eksploatacinėmis sąlygomis naudojamas sistemas, vyksmas atitiktų šiame reglamente nustatytus sąveikos ir eksploatacijos, paslaugos teikimo kokybės ir saugos reikalavimus.
7. Oro navigacijos paslaugos teikėjai, užbaigę atitikties patikrą, kurios rezultatai atitinka privalomuosius, parengia sistemos patikros EB deklaraciją ir nacionalinei priežiūros institucijai tą deklaraciją įteikia kartu su sąveikos reglamento 6 straipsnyje nustatytu techninių dokumentų rinkiniu.

C DALIS: 8 STRAIPSNIO 2 DALYJE NURODYTŲ SISTEMŲ PATIKROS REIKALAVIMAI

1. Sistemų tikrinimu turi būti įrodyta, kad minėtos sistemos atitinka šiame reglamente nustatytus sąveikos ir eksploataavimo, paslaugos teikimo kokybės ir saugos reikalavimus, jeigu sistemos tikrinamos sumodeliuotomis sąlygomis, atitinkančiomis tų sistemų eksploataavimo sąlygas.
2. Informacijos mainams, reikalingiems vykdant pranešimo, skrydžių derinimo ir perdavimo bei civilinio-karinio derinimo procesus, naudojamos sistemos tikrinamos laikantis tinkamos ir pripažintos bandymų praktikos.
3. Bandymo įranga, kuria tikrinamos informacijos mainams, reikalingiems vykdant pranešimo, skrydžių derinimo ir perdavimo bei civilinio-karinio derinimo procesus, naudojamos sistemos, turi atitikti tam tikrus funkcionalumo reikalavimus.
4. Patikrinus informacijos mainams, reikalingiems vykdant pranešimo, skrydžių derinimo ir perdavimo bei civilinio-karinio derinimo procesus, naudojamas sistemas turi būti parengtos sąveikos reglamento IV priedo 3 dalyje nustatytieji techninių dokumentų rinkinio ir šie dokumentai:
 - taikymo aprašymas,
 - patikrinimų ir bandymų, kurie buvo atlikti prieš pradėdant naudoti sistemą, ataskaita.

5. Oro navigacijos paslaugos teikėjas nustato tinkamas eksploatacines ir technines sąlygas, atitinkančias eksploatacinę aplinką, ir pasirūpina, kad patikrą atliktų notifikuojoji institucija.
 6. Notifikuojoji institucija turi organizuoti patikrą, ypač:
 - tikrinti, ar bandymų plane yra aprašytas informacijos mainų, reikalingų vykdant pranešimo, skrydžių derinimo ir perdavimo bei civilinio-karinio derinimo procesus, integravimas į sistemą, kuri bandoma sumodeliuotomis eksploatacinėmis ir techninėmis sąlygomis,
 - tikrinti, ar į bandymų planą įrašyti visi šiame reglamente nustatyti sąveikos ir eksploataavimo, paslaugos teikimo kokybės ir saugos reikalavimai,
 - užtikrinti techninių dokumentų, bandymų plano nuoseklumą ir kokybę,
 - suplanuoti bandymų atlikimą, parinkti darbuotojus, įrenginius ir bandymų stendo konstrukciją,
 - atlikti bandymų plane nurodytus patikrinimus ir bandymus,
 - parengti raštišką ataskaitą apie patikrinimų ir bandymų rezultatus.
 7. Notifikuojoji institucija turi užtikrinti, kad informacijos mainų, kurie reikalingi vykdant pranešimo, skrydžių derinimo ir perdavimo bei civilinio-karinio derinimo procesus ir kurie integruoti į sumodeliuotomis eksploatacinėmis sąlygomis naudojamas sistemas, vyksmas atitiktų šiame reglamente nustatytus sąveikos ir eksploatacijos, paslaugos teikimo kokybės ir saugos reikalavimus.
 8. Notifikuojoji institucija, užbaigusi atitikties patikrą, kurios rezultatai atitinka privalomuosius, tų bandymų, kuriuos ji atliko, atžvilgiu parengia atitikties pažymėjimą.
 9. Tada oro navigacijos paslaugos teikėjas parengia sistemos patikros EB deklaraciją ir nacionalinei priežiūros institucijai tą deklaraciją įteikia kartu su sąveikos reglamento 6 straipsnyje nustatytu techninių dokumentų rinkiniu.
-

V PRIEDAS

8 straipsnyje nurodytos sąlygos

1. Oro navigacijos paslaugos teikėjas turi būti numatęs organizacijos vidinės ataskaitos teikimo procedūras, leidžiančias užtikrinti ir įrodyti patikros veiklos vertinimo nešališkumą ir nepriklausomumą.
 2. Oro navigacijos paslaugos teikėjas turi užtikrinti, kad patikros procesuose dalyvaujantys darbuotojai pareigas eitų laikydamiesi griežčiausių profesinio sąžiningumo ir aukščiausios techninės kompetencijos reikalavimų, nebūtų įtakojami iš asmenų ar asmenų grupės, suinteresuotos tikrinimų rezultatais, galinčio kilti kokio nors poveikio ir paskatų, ypač finansinio pobūdžio, kurios galėtų turėti įtakos darbuotojų priimamiems sprendimams arba tikrinimų rezultatams.
 3. Oro navigacijos paslaugos teikėjas privalo užtikrinti, kad patikros procesuose dalyvaujantys darbuotojai turėtų prieigą prie įrangos, reikalingos jiems tinkamai atlikti nustatytus tikrinimus.
 4. Oro navigacijos paslaugos teikėjas privalo užtikrinti, kad patikros procesuose dalyvaujantys darbuotojai būtų įgiję reikiamą techninį ir profesinį pasirengimą, gerai išmanytų patikros, kurią tie darbuotojai turi atlikti, reikalavimus, turėtų pakankamos minėtų veiksmų patirties ir gebėtų parengti deklaracijas, įrašus ir ataskaitas, įrodančias, kad patikrinimai buvo atlikti.
 5. Oro navigacijos paslaugos teikėjas turi užtikrinti, kad patikros procesuose dalyvaujantys darbuotojai tikrinimus sugebėtų atlikti nešališkai. Darbuotojų atlyginimas neturi priklausyti nuo atliktų bandymų skaičiaus ar tų tikrinimų rezultatų.
-